

MWONGOZO PP2

UFAHAMU

- a) – Ubaguzi wa kikabila
- Njao
- Ukimbizi
- Uchumi
- Ukosefu wa makazi (al.4)
- b) Ubaguzi umejipenyeza katika ugawaji kwa misingi ya kikabila. (al.2)
- c) i. Nchini Somalia vita vilisababishwa na uhasama na kiukoo/ koo mbalimbali zinazopigania uongozi.
ii. Nchini Kenya vita vilisababishwa na ukabila, tama za uongozi/ mamlaka, ubinafsi na viongozi. (al.2)
- d) Marekebisho ya katiba.
- Viongozi wawe na maadhili mema
- Wakenya wanastahili kuelimishwa kuhusu umoja/undugu/utaifa
- Viongozi wawe watumishi wala sio wababa/watawala.
- Masuala yanayohusiana na ardhi yafaa yashughulikiwe/yapewe kipao mbele
- e) -Vita vya kikabila kuzuka Kenya, miongoni mwao baada ya uhuru.
-Kisiwa cha amani kugeuka na kuwa uwanja wa vita/kuwa makao ya wakimbizi.
- f) i. Mawio – Matokeo /athari/maafa.
ii. Tandarakiwa kwa dhiti- Kupewa kipao mbele /kushughulikiwa

UFUPISHO

- a) – Mwanamke amelimika sawa na mwanamume.
- Mwanamke ni kiongozi shupavu.
- Mwanamke ni walezi walioaminika
- Wanashiriki katika sanaa ya muziki.
- Baadhi ni wanaspoti maarufu.
- b) - Tangu jadi mabinti kuwatesa
-Kuwadanganya.
-Wao wana mikono miepesi ya kazi.
-Wahafdhina hudai kuwa wao ni viumbe duni.
-Majina yao yameng'ara kotekote.
-Wengi wamesoma hadi vyuoni.
-Wamehitimu katika taaluma tatizo

MATUMIZI YA LUGHA (ALAMA 40)

- a) i. Mpya au mpwa. (al.2)
ii. Ng'ara
- b) A- Mofimu ya nafsi tatu umoja/ ngeli ya A – WA
li- Mofimu ya wakati uliopita.
Ji – Mofimu rejeshi ya mtenda
Pelek- Mzizi
e – Mofimu ya kauli ya kutendea
a – kiishio (6 x ½)(al.3)
- c) Mmelala nini leo? (al.2)
(Nafsi ya pili (M))
- d) i. Baadhi ya nomino huanza kwa umbo lolote katika umoja na kwanza kwa 'ma' katika wingi.

Gari- Magari
Jembe – Majembe
Tunda - Matunda

ii. Baadhi ya nomino huanza kwa 'ji' katika umoja na 'me' katika wingi

Jiko – Meko

Jino –Meno

Jingi – Mengi.

(al.2)

e) -Vitoto vikaidi viliiba vijitabu vya vyanzo.

-Vijitoto vikaidi viliiba vijitabu vya vyanzo.

(al.2)

f) Huzuni ilikuwa ikitanda sana wakati wa maambukizi ya korona.

(al.2)

g) Kaemba Ouma: Ningependa kujua sababu yako ya kupenda sana Hisabati /kwa nini unapenda Hisabati?

Wandera Otieno: Ninapenda sana Hisabati kwa kuwa babangu alikuwa mwalimu wa Hisabati

h) – Msafara

-Usafiri

-Masafiri

-Safari

i) Daka – Nafsi ichimbayo ukutani kuweka vitu.

-Kushika kitu kwa mikao mikono wakati kimetupwa.

-Kabla ya kitu kwangura.

Taka –Kuwa na hamu ya kitu

-Uchafu

j) - Kuonyesha maneno mageni ya lugha nyingine.

- Kunukuu maneno/usemi halisi

- Kubainisha anwani kama vile ya vitabu, filamu majarida au vipidi vinapotajwa katika sentensi.(al.2)

k) Ukifanya bidii utapita mthani.

(al.2)

l) Alilala akaamka, a kakoga, akanywa chai na kuondoka.

(al.2)

m)Mtoto aliyekuja nyumbani jana ni huyu.

(al.2)

n) Mwalimu alibebewa mzigo na Halima kwa gari.

(al.2)

o)

S						
KN		KT				
W	V	T	T	H	N	U
Kile	Kizuri	Kilikuwa	Kikitumika	na	Baba	Yule

p) Wallahi /Billahi tunapokula kiapo na Yarabi! Tunapohuzunika na jambo.

(al.2)

q) i. Kifungo/ kufungwa.

ii. Kutokuwa na kazi ya kufanya.

(al.2)

ISIMUJAMII

(al.10)

- Lugha ya ucheshi
- Msamiati maalum.
- Kubadilisha msimbo
- Matumizi ya sheng'
- Kuchanganya ndimi

- Matumizi ya lugha ya hisia.
- Lugha inayohusisha tarakimu
- Lugha agizi/maagizo
- Lugha ya kitaaluma.